

Politisk styringsgruppe for Byvekstavnale Nord-Jæren

Referat 4. mai 2018

Møtetidspunkt	Fredag 4. mai 2018	10.00 – 12.00
Møtested	Arkivenes hus	
Møterom	Journalen	

Deltakere	Navn	Forfall
Samferdselsdepartementet	Statssekretær Anders Werp	
	Ingun Hagesveen	
	Mari Braaten Larssen	
Kommunal og moderniseringsdepartementet	Statssekretær Lars Jacob Hiim	
	Tore Leite	
Statens vegvesen	Vegdirektør Terje Moe Gustavsen	
Fylkesmannen i Rogaland	Fylkesmann Magnhild Meltveit Kleppa	
Jernbanedirektoratet	Direktør for Jernbanestrategi Anita Skauge	
Rogaland fylkeskommune	Fylkesordfører Solveig Ege Tengesdal Varaordfører Marianne Chesak	
Stavanger kommune	Ordfører Christine Sagen Helgø	
Sandnes kommune	Ordfører Stanley Wirak	
Sola kommune	Ordfører Ole Ueland	X
Randaberg kommune	Ordfører Kristine Enger	

I tillegg møtte: Terje Falch og Tor Midtbø SD, Wilhelm Torheim KMD, Hans Silborn, Alberte Ruud, Helge Eidsnes SVV, Trond Høyde, Lars Chr. Stendal Jernbanedirektoratet, Gunn Jorunn Aasland Stavanger kommune, Ida Andreassen Sandnes kommune, Arve Nyland, Sola kommune, Tonje Kvammen Doolan Randaberg kommune, Arne Bergsvåg, Gottfried Heinzerling, Christine Haver, Marie Koch Singelstad RFK, Erik Cockbain Fylkesmannen, Stine Haave Åsland Sekretariat Bymiljøpakken.

Partene ble innledningsvis enige om å følge utsendt agenda fra staten, lokale parters ønske om status/oppfølgingspunkt i gjeldende avtale ble tatt inn under punkt 5.

Statssekretær Anders Werp leder møtene i politisk styringsgruppe på vegne av SD og KMD.

Sekretariatsleder Stine Haave Åsland ble valgt som referent.

1. Innledning og rammer for ny forhandling ved departementene

Staten viste til rammer for forhandlingene som er fastsatt i Nasjonal transportplan 2018- 2029.

De økonomiske rammene er fastsatt til 66,4 mrd. kr i en 12 års periode som skal fordeles mellom de ni største byområdene. Omtrent 22 av de 66,4 milliardene er bundet i allerede inngåtte avtaler. Fordeling av de resterende midlene er ikke avklart, men staten presiserte at den endelige fordelingen må oppleves som rettferdig. Det ble understreket at rammen ligger fast, og at ev. kostnadsøkninger må håndteres gjennom porteføljestylingen. Fra statens side vil det bli lagt tydeligere vekt på kostnadskontroll og tettere oppfølging av pengestrømmene.

Nytt element i NTP er at det er satt av i underkant av en milliard kroner i 12 års perioden til stasjons- og knutepunkts utvikling langs jernbane som skal fordeles mellom byområdene.

Nullvekstmålet blir fra statens side sett på som eneste kriterium. Persontransport med bil skal ikke øke og det gjelder for alle de deltakende kommunene.

Byutredningen blir et viktig grunnlag for reforhandlingene. Staten forventer helhetlig arealutvikling og et godt bymiljø, og vil bruke midlene der de gir gode og raske resultater. Det ble presisert at Byvekstavtalen vil legge føringer for areal. Viktige tema følges videre opp i planprosesser etter plan og bygningsloven.

2. Organisering av og deltakelse i forhandlingene

Staten legger opp til møter i politisk styringsgruppe ved oppstart og slutføring av reforhandlingen. Ytterligere møter avtales eventuelt ved behov. Denne gruppen ledes av statssekretær Anders Werp på vegne av SD og KMD.

Politisk styringsgruppe skal involveres i de ordinære styringsgruppemøtene i Bymiljøpakken når årlige handlingsprogram og budsjett behandles. Dette trer i kraft etter at ny avtale er på plass.

En administrativ styringsgruppe (heretter kalt forhandlingsutvalget) gjennomfører forhandlinger videre, i tråd med beskrivelse i gjeldende NTP. Denne gruppen ledes av vegdirektør Terje Moe Gustavsen. Fylkesmann Magnhild Meltveit Kleppa ivaretar arealdelen av byvekstavtalen. Jernbanedirektoratet vil også være representert. Administrasjonen i departementene har møterett.

De lokale partene stiller med fylkesordfører, fylkesvaraordfører og ordførerne i de fire kommunene både i politisk styringsgruppe og i forhandlingsutvalget. Fylkesordfører er forhandlingsleder for de lokale partene. Respektive administrasjoner involveres ved behov.

Det legges fra begge parter opp til å stille med deltakere som har fullmakter. De statlige representantene i forhandlingsutvalget får sine fullmakter fra departementene.

Møtene i politisk styringsgruppe blir åpne for media. Møtene kan unntaksvis lukkes i konkrete enkeltsaker. Det tas forbehold om juridisk vurdering av offentlighetsspørsmålet fra departementenes side. Møtene i forhandlingsutvalget er i utgangspunktet lukkede møter. Referatene fra møtene følger samme struktur.

3. Statens gjennomgang av saker som inngår i forhandlingene

Bussveien

- De nye kostnadsanslagene for Bussveien er betydelig høyere enn det som ligger i gjeldende avtale, der det statlige bidraget er anslått til om lag 5,3 mrd. kr omregnet til 2018-prisnivå. Dette er blitt kjent etter at NTP ble lagt fram.
- Det er slått fast i NTP at eventuelle kostnadsøkninger for 50/50-prosjektene ut over det som er forutsatt i planen, skal dekkes innenfor den samlede økonomiske planrammen til byområdene på 66,4 mrd. kr. Ev. kostnadsøkninger for Bussveien vil derfor måtte gå på bekostning av andre prosjekter/tiltak på Nord-Jæren og/eller andre byområder.
- SD orienterte i brev av 17.4.18 om at det nå vil være et lokalt valg om Bussveien skal tilrettelegges for framtidig bybane. Her er det et potensial for å kutte kostnader.
- Den samlede statlige andelen på 5,3 mrd. kr i gjeldende avtale er beregnet som 50 prosent av kostnadene inklusive mva. På fylkesvegdelene av prosjektet får fylkeskommunene refundert mva. Vi legger derfor til grunn at i den nye byvekstavtalen må beløpet beregnes utfra 50 prosent av kostnaden eksklusiv mva. for de delene av prosjektet som går på fylkesveg. Når det gjelder de delene av bussløsningen som går på riksveg, gjør departementene nå en nærmere vurdering.
- For å styrke arbeidet med prosjektstyring og kostnadskontroll forutsetter staten at det etableres endringslogger og fastsettes styringsmål. Dette er nytt, og SD vil komme nærmere tilbake til den praktiske utformingen av systemet for 50/50-prosjektene.
- KMD viser til at byvekstavtalen skal sikre et godt rammeverk for løpende samarbeid om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Forhandlingene om arealtiltak vil ta utgangspunkt i arealforpliktelsene i dagens byvekstavtale og til en mer effektiv arealbruk og mer attraktive bysentre.

SUS

Byutredningen viser at plassering av nytt SUS på Ullandhaug som vil øke transportmengden inn til dette området, må håndteres i forhold til nullvekstmålet for byområdet.

Andre saker som vektlegges

- Teknologisk utvikling er et område med høyt fokus i SD, og det er viktig at det tas høyde for dette i utviklingen av byene framover.
- Nullvekstmålet, mål om sykkelandel på 20% (NTP) og nullvisjonen for trafiksikkerhet må ses i sammenheng.
- Porteføljestyring, kostnadskontroll og nøktern standard i prosjektene.
- Andre statlige mål

4. Lokale parterers innspill til forhandlingene

Lokale parter legger til grunn at reforhandlingen bygger på gjeldende byvekstavtale. Status og leveranser avtalt i gjeldende avtale må følges opp. Nye relevante lokale vedtak vil presenteres i de videre forhandlingene.

Bussveien

- De lokale partene tar forbehold og ønsker å komme tilbake til eventuelle konsekvenser knyttet til nye opplysninger om refusjon av merverdiavgift. Statlig bidrag til Bussveien i gjeldende avtale må avklares.
- Lokale parter forventer økt statlig bidrag til Bussveien

Programområdemidler til riksveg

- Forventer økt statlig bidrag
- Forventninger til statlig fullfinansiering av Sykkelstamvegen

Belønningsmidler

Lokale parter viser til gjeldende avtale og behov for belønningsmidler satt til 200 mill. kr årlig.

Riksveger

Lokale parter forventer at staten dekker kostnadsøkninger som følge av økte statlige krav i prosjektene

Jærbanen

Stasjons- og knutepunktutvikling langs Jærbanen på strekningen Nord-Jæren anses som en viktig sak i reforhandlingen. De lokale partene uttrykte at stasjons og knutepunktutvikling langs Jærbanen sammen med videre arbeid med dobbeltsporet, er en viktig forutsetning for å nå nullvekstmålet for persontransport på Nord-Jæren.

5. Status, videre prosess og framdrift

Første forhandlingsmøte i forhandlingsutvalget blir 14. juni, kl. 16-18. Status og oppfølgingspunkt i gjeldende byvekstavtale følges opp og settes opp på dagsorden for dette møtet.

Lokale parter ønsker i samme møte å sette frister for utsendelse av saksdokumenter mellom møtene.

Det vurderes om det er behov for møte i politisk styringsgruppe når forhandlingsutvalget har laget et første utkast til avtale. Det kan også være aktuelt at teknologi og sykehuslokaliseringen på Ullandhaug drøftes av politisk styringsgruppe.